

Funded by
the European Union

Succession
Ready
Enabling Leadership Continuation for SMEs

PODJETNIŠKA NASLEDSTVA

Prenos lastništva: izziv predvsem za družinska podjetja

Letošnja konferenca za mikro, mala in srednja podjetja je v središče postavila davčne, finančne in psihodinamične vidike podjetniških nasledstev. Priznanje Pomladni veter za prispevek k razvoju podjetniškega okolja v Sloveniji je prejela mag. Mojca Kunšek.

mag. Tajda Pelicon, Ester Fidel, GZS – Korporativno komuniciranje, foto: Tadej Kreft

GZS – Podjetniško trgovska zbornica (PTZ) je na 11. letno konferenco za mikro, mala in srednja podjetja z dobrimi vsebinami pritegnila več kot 150 udeležencev. **Mag. Brane Lotrič, predsednik UO PTZ**, je v svoj nagovor vpletel lastne izkušnje in poglede, poudaril je, da so »družinska podjetja temelj nacionalnega gospodarstva in spomenik trdemu delu«. Faza prenosa je po njegovem mnenju vedno težka, izzive pa vidi tako v nejasni lastniški strukturi kot v težavah pri vodenju in ohranjanju kadrov, postavitvi posloводства brez jasno določenih pravil. Kot največjo težavo je izpostavil prepozne odločitve lastnikov podjetij za prenos lastništva.

Gospodarski minister Matjaž Han je v svojem nagovoru poudaril vlogo in pomen MSP za razvoj podjetniškega okolja v Sloveniji in gospodarstva nasploh. Dotaknil se je tudi izzivov podjetniških nasledstev. »Na ministrstvu se zavedamo izziva prenosa lastništva na naslednjo generacijo, zato poskušamo z ukrepi pomagati podjetjem pri prenosu. Skupaj z našo agencijo SPIRIT smo vzpostavili Nacionalno vstopno točko za pomoč podjetjem pri prenosu lastništva, nadaljevali bomo z ukrepom, ki se je že izkazal za uspešnega – gre za vavčer za prenos lastništva,« je zaključil Han.

Po mnenju **generalne direktorice GZS Vesna Nahtigal** je za uspešno nadaljevanje

razvojno naravnanih družinskih podjetij iz generacije v generacijo pomembno tudi spodbudno poslovno okolje. »Nedvomno je v preteklosti financiranje prenosa lastništva spodbujal tudi vavčer Slovenskega podjetniškega sklada. Sredstva za vavčer bodo predvidoma na voljo v drugi polovici letošnjega leta. Glede na izjemen pomen družinskega nasledstva pozivamo državo, da čim prej sprostí sredstva v ta namen, saj bodo nedvomno dobro oplemeniteni,« je sklenila.

Prepoznavanje pomena družinskih podjetij in nasledstev na državni in evropski ravni

Vodja Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji dr. Jerneja Jug Jerše je poudarila pomen Svežnja pomoči za MSP (SME Relief package) iz septembra 2023, ki mala in srednja podjetja podpira pri reševanju izzivov. Poudarila je, da jih bo Evropska komisija še naprej podpirala tudi »pri zelenem prehodu, razvoju veščin ter digitalizaciji, saj želi vzpostaviti spodbudno

Na okrogli mizi so o podjetniškem nasledstvu in s tem povezanimi izzivi razpravljali Marko Lukić (Lumar IG), Trivo Krempl (AJM), Katarina Uršič (Kmetija Pustotnik) in Matjaž Šivic (SILVAAPIS).

okolje za razvoj njihove konkurenčnosti, odpornost in inovacijskih procesov».

Motivacijski govorec **dr. Aleksander Zadel z Inštituta C.A.R.** je izpostavil mnoge vidike in pasti pri vzgoji naslednikov družinskih podjetij.

58 % družinskih podjetij še vedno vodi prva generacija in 37 % druga, le 9 % potomcev je zainteresiranih za prenos lastništva. Dve tretjini podjetij pri prenosu na naslednike propade, je pojasnila **direktorica za strateški razvoj in internacionalizacijo na GZS Natalija Stošički**.

Sklad za družinska podjetja omogoča financiranje podjetij, ki bi zaradi neobstoja družinskega (sorodstvenega) naslednika ali njihove nepripravljenosti za prevzem lastništva in upravljanja ob umiku trenutnega lastnika (npr. zaradi upokojitve) popolnoma prenehala poslovati oz. bila prodana po delih ali pod prisilo. Omogoča pa tudi financiranje rasti/ekspanzije družinskih podjetij, je povedal **Matej Zalar iz SID banke**. **Matjaž Ribas iz Slovenskega regionalnega razvojnega sklada** je predstavil finančni instrument, namenjen mladim kmetom AGRO FI mladi. **Domen Romih iz Odvetniške pisarne Jadek & Pen** sa je spregovoril o davčno-pravnih vidikih pri prenosu lastništva.

Za uspešen prenos je pomembna pravočasna odločitev lastnika, da preda vodenje podjetja svojemu nasledniku.

Prodaja in nakup družinskega podjetja

V pogovoru iz prakse sta svoje stališče glede izzivov v procesu prodaje in nakupa družinskega podjetja podala **Tone Pekolj (Alfi PE)** in **David Čepkaj (Unija Consulting)**. **Tomo Senekovič, Borza Posla**, je opozoril na pravočasno ureditev davčnih, finančnih in pravnih vidikov poslovanja. Vsaka družina ima svoje vzorce in dinamiko pa tudi čustva, ki se lahko prenašajo v poslovno okolje, saj so osebni odnosi prepleteni s poslovnimi interesi. Z razumevanjem teh vzorcev lahko prepoznamo možnosti za rast in preprečimo konflikte, meni **Simona Lobnik Ambrožič** iz podjetja

EVRA. Ida Praček, SPIRIT Slovenija, je spregovorila o storitvah nacionalne točke za prenos lastništva, ki zajemajo osveščanje o pomenu pravočasne priprave na prenos lastništva (predavanja), izmenjavo izkušenj med podjetniki (mreženja) ter svetovanje in spremljanje pred in med izvajanjem vavčerja. **Andreja Kelhar Horvat (Ajpes)** svetuje, da se pri izboru poslovnih partnerjev spozna podjetje in odgovorne osebe (Poslovni register Slovenije), preveri poslovanje (javna objava letnih poročil, transakcijski računi, neporavnane obveznosti), se seznani z oceno tveganja (bonitetne informacije) ter spremlja spremembe (eObjave).

Na okrogli mizi so o podjetniškem nasledstvu in s tem povezanimi izzivi razpravljali **Marko Lukić (Lumar IG)**, **Trivo Kremlj (AJM)**, **Matjaž Šivic (SILVAAPIS)** in **Katarina Uršič (Kmetija Pustotnik)**. Iztočnica je bila unikatnost prenosa vsakega družinskega podjetja, rdeča nit pa spoštljivi medosebni odnosi, upoštevanje dogovorjenih pristojnosti in kompetenc ter pravočasnost prenosa podjetja.

Priznanje Pomladni veter mag. Mojca Kunšek

Priznanje Pomladni veter prejme posameznik oz. organizacija v Sloveniji, ki je po mnenju članov Podjetniško trgovske zbornice največ prispeval k razvoju podjetniškega okolja v Sloveniji. Na 11. konferenci MSP je priznanje prejela **mag. Mojca Kunšek (Futura planet, Mojca Kunšek, s.p.)**. Svojo poslovno pot je gradila pretežno v gospodarstvu, v desetletnem obdobju vodenja javne agencije AJPEs pa je močno vplivala na dvig njegove prepoznavnosti doma in po svetu. Zadnjih dvajset let se intenzivno ukvarja tudi z osveščanjem uporabnikov o izvajanju zakonskih zahtev ter uporabi podatkov, kadrovskem managiranju, upravljanju tveganj, trajnostnem delovanju ter odgovornem vstopanju v podjetništvo, o čemer priča vrsta strokovnih člankov v strokovnih medijih, predstavitev različnim stanovskim združenjem in predavanj študentom, bodočim podjetnikom ter gospodarstvu na konferencah doma in v tujini. Je prejemnica nagrade Artemida za trajni prispevek k ženskemu managementu in predsednica

Mag. Mojca Kunšek je prejela priznanje Pomladni veter za prispevek k razvoju podjetniškega okolja v Sloveniji.

Sekcije podjetnic v okviru GZS-Podjetniško trgovske zbornice.

Memorandum o izzivih podjetniških nasledstev

Člani GZS Podjetniško trgovske zbornice so na 11. konferenci malih in srednjih podjetij sprejeli tudi memorandum o izzivih podjetniških nasledstev ter ga poslali predsedniku vlade in pristojnim ministrom.

Po raziskavi iz leta 2019 je v Evropi vsako leto zaradi neuspešnih prenosov podjetij ogroženih 600 tisoč delovnih mest. O trdoživosti tega izziva priča podatek, da je kljub temu kar 30 % prenosov dejavnosti na naslednike neuspešnih. Ta delež je realno še višji, saj velik delež primerov ostaja neznanih. V Sloveniji je 83 % družinskih podjetij, med katerimi močno prevladujejo mala podjetja. Zanimanje za nasledstvo v okviru družine, ko bi podjetje iz rok staršev prešlo na potomce, pada. Po ocenah deležnikov je nasledstvo v okviru družine primerno za samo desetino slovenskih majhnih in srednje velikih podjetij. ■

Memorandum

